

[Flygaard]

forslag til lov om forlængelse af kollektive overenskomster og aftaler m. v. i Grønland.

For det første havde vi gerne set, at man igennem en bloktilskudsordning havde overladt til Grønland selv at træffe bestemmelse om disse forhold. For det andet er retsforbundet principielt imod overenskomstindgreb, og dermed går vi jo også imod paragrafferne 1-9.

Specielt for så vidt angår § 10 vil vi nok sige, at vi synes, det er en højst besynderlig måde at fejre hjemmestyret på, så hvis vi i almindelighed er modstandere af §§ 1-9, så er vi i særdeleshed modstandere af § 10.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale, at lovforslaget ikke gennemføres.

Steen Folke (VS):

Under stor pomp og pragt og med kannonalutter, dronningetaler og hurraråb blev det såkaldte hjemmestyre indviet i Grønland den 1. maj 1979. Men som det så ofte går ved den slags festlige lejligheder, så opstod der kraftige tømmermænd dagen derpå. Grønlandsministeren blev i Nuuk og forelagde for det nyvalgte landsting sine planer om et tvangsindgreb i overenskomsterne på det grønlandske arbejdsmarked. Det nye hjemmestyres første politiske opgave blev at sige ja til statsmagtens krav om gennemførelse af et overenskomstdiktat.

Det undrer ikke VS, at SV-regeringen er kommet med dette lovforslag. Dels ligger det jo fint i forlængelse af overenskomstindgrebet på det danske arbejdsmarked, dels viser det med al ønskelig tydelighed det, som VS hele tiden har sagt, nemlig at også efter hjemmestyrets indførelse er det den danske stat, der har den afgørende indflydelse på grønlandske anliggender.

Jeg må nok sige, at det undrer mig noget, at siumut er gået med til den erklæring, som Grønlands landsting angiveligt har givet overenskomstindgrebet med på vejen. Efter som det progressive parti siumut jo har flertal i landstinget, må det betyde, at siumut i realiteten har accepteret overenskomstindgrebet for så vidt angår de ikke-hjemmehørende lønarbejdere. Det synes jeg afgjort ikke er særlig progressivt.

Men det er klart, at det egentlige ansvar for dette overenskomstindgreb er regeringens. På visse punkter er omstændighederne

ved dette indgreb endnu mere uhyrlige end ved det tilsvarende indgreb på det danske arbejdsmarked. På det danske arbejdsmarked lod man dog en passende tid gå med noget, som formelt havde karakter af forhandlinger. Men over for de organisationer, som organiserer danske lønarbejdere i Grønland, fandt ministeren det passende at orientere om overenskomstdiktatet på et møde, der var indkaldt med henblik på en første drøftelse af kravene. Socialdemokratiets ordfører siger skinhelligt: vi havde naturligvis foretrukket en forhandlingsløsning, men når det nu ikke kunne lade sig praktisere at finde en løsning, så måtte man gøre det her. Er der ingen grænser for hykleriet?

Jeg ved ikke, om dette indgreb er et forvarsel om, hvad der skal ske i fremtiden også på det danske arbejdsmarked. Jeg vil ikke bestride, at der er en vis logik i helt at afskaffe forhandlingsfasen mellem arbejdsmarkedets parter, efter at regeringen har gjort de såkaldte overenskomstforhandlinger til en ren farce.

I sammenhæng med overenskomstindgrebet i Grønland er det noget tilsvarende, regeringen lægger op til i forhold til de grønlandske lønarbejdere, der først og fremmest er organiseret i SIK. Ministeren vil gerne have, det skal se ud, som om der skal gennemføres forhandlinger. Men med § 10 i dette lovforslag er det klart for enhver, at der kun er tale om skinmanøvrer. SIKs egne folk har naturligvis også med det samme gennemskuet ministeren og vendt sig kategorisk mod overenskomstindgrebet. SIKs sekretariatschef, Jens Lyberth, har bl. a. udtalt, at han betragter det som et diktat og en tilbagevenden til det gamle system fra kolonitiden.

Jeg vil gerne spørge ministeren, om han er klar over, at lønniveauet for ufaglærte grønlandske arbejdere er omkring 20 kr. i timen. Det er dette, som ministeren generøst vil forhøje med 1 kr. 20 øre. Mener ministeren, at knap 22 kr. i timen er en anstændig løn i Grønland, hvor prisniveauet oven i købet er væsentlig højere end i Danmark? Og hvad mener ministeren med, at det generelle lavtlønsproblem nu formentlig kan betragtes som løst, som der står i bemærkningerne til lovforslaget?

Overenskomstindgrebet er allerede blevet mødt med en række arbejdsnedlæggelser og faglige møder både blandt danske og grøn-